

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1482

Vragen van het lid **Leijten** en **Jasper van Dijk** (beiden SP) aan de Minister van Buitenlandse Zaken en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *de aankoop van Maltese paspoorten door spionnen, fraudeurs, mensenhandelaren en belastingontduikers* (ingezonden 6 november 2019).

Antwoord van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 24 januari 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 1087.

Vraag 1

Wat vindt u van het bericht dat recentelijk aan het licht is gekomen dat ten minste vijf Maltese paspoorten zijn gekocht door personen die verdacht worden van onder andere mensenhandel, fraude, witwassen, belastingontduiking en mensenhandel?¹

Antwoord 1

In algemene zin acht het kabinet de verkoop van paspoorten aan niet-EU burgers, die onder verdenking staan van misdrijven, ongewenst. Het kabinet verwelkomt overigens recente ontwikkelingen in Malta, waarbij de negatieve kanten van de verkoop van paspoorten de aandacht heeft van de Maltese politiek.

Vraag 2

Deelt u de zorg dat dit «gouden visa» systeem, waarin personen voor 900.000 euro in Malta een Europees paspoort kunnen kopen, onvermijdelijk tot zorgelijke situaties zoals deze kan leiden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 2

Het kabinet deelt die zorg en acht het zogenoemd verkopen van paspoorten, waardoor een derdelander ook het EU-burgerschap kan verkrijgen, een onwenselijke wijze van naturalisatie. Evenwel bepaalt elke staat zelf, op grond van internationaal recht met inachtneming van de daarin gegeven beperkingen, en op basis van zijn eigen wetgeving, wie zijn onderdanen zijn. Deze nationale wetgeving wordt door andere Staten geaccepteerd voor zover zij

¹ «Bought Maltese passport given right to vote through false declaration», Times of Malta, 24 oktober 2019 (<https://timesofmalta.com/articles/view/bought-maltese-passport-given-right-to-vote-through-false-declaration.744429>).

overeenstemt met internationaal recht. Het is aan het land om vast te stellen of aan nationale (wettelijke) voorwaarden voor verstrekking van een paspoort is voldaan.

Het woord «onvermijdelijk» wil het kabinet hier overigens niet voor gebruiken. Immers met een goede check op gevaar voor openbare orde en nationale veiligheid wordt het risico dat criminelen een Europees paspoort kunnen krijgen, verkleind.

Vraag 3 en 4

Bent u het ermee eens dat het heel gevaarlijk is dat een van deze paspoorthouders expertise heeft in het hacken van telefoons en deze kennis ook inzet voor spionage?

Realiseert u zich dat deze persoon nu toegang heeft tot de Europese markt en daarmee ook legaal te werk kan gaan binnen, bijvoorbeeld, onze Nederlandse Zuidas?

Antwoord 3 en 4

In algemene zin realiseert het kabinet zich de risico's van personen die met malafide intenties systemen in Nederland proberen binnen te dringen. Het is daarom belangrijk dat overheid en bedrijfsleven zich hiervan bewust zijn en afdoende serieuze maatregelen blijven nemen om hun systemen hiertegen te beschermen.

Vraag 5

Is het mogelijk dat mensen met een gekocht Maltees paspoort hun oorspronkelijke nationaliteit onvermeld laten als zij zich inschrijven in Nederland? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

Ervan uitgaande dat in de vraag wordt bedoeld op de inschrijving als ingezetene van een gemeente in de basisregistratie personen (BRP), kan worden geantwoord dat het in eerste instantie aan de betrokken persoon zelf is om bij de aangifte van verblijf en adres naar waarheid alle nationaliteiten op te geven waarover hij beschikt. Bij een vermoeden dat iemand meer nationaliteiten heeft dan door hem wordt gemeld, kunnen gemeenten hier nader onderzoek naar doen en betrokkene om nadere informatie vragen. Het is overigens mogelijk dat iemand die een andere nationaliteit verkrijgt, bv. de Maltese, als gevolg daarvan de oorspronkelijke nationaliteit verliest op grond van de nationaliteitswetgeving van het land van de oorspronkelijke nationaliteit. In dat geval is er vanzelfsprekend geen verplichting meer om de oorspronkelijke nationaliteit te vermelden bij de inschrijving in de BRP.

Vraag 6

Deelt u de mening dat de Maltese regering geen strikte regels hanteert in het onderzoek naar de achtergrond van kopers van een Maltees paspoort?

Antwoord 6

De Maltese overheid geeft aan dat zij bij de aanvraag voor een Maltees paspoort een uitgebreide *due diligence* toets uitvoert, onder meer bestaande uit het checken van Interpol en Europol en voor niet-EU burgers de standaard Schengentoetsing (check op onder meer EURODAC) en een toets of het *politically exposed persons* betreft dan wel of zij op een internationale sanctielijst voorkomen. Daarnaast wordt aanvullend onderzoek gedaan in het land van herkomst naar de achtergronden van de betreffende investeerder en gezinsleden, wat kan bestaan uit interviews met personen die de betrokkenen kennen.

Een dergelijke uitgebreide toets is helaas nooit een garantie dat er geen paspoort wordt verkocht aan de in de vraag genoemde personen. Ik kan geen oordeel geven over de wijze waarop deze toetsen in de praktijk worden uitgevoerd.

Zie in dit kader ook de brief die op 5 november 2019 aan uw Kamer is verzonden waarin ik mijn zorgen heb geuit over de investeringsregeling van Malta.²

² Kamerstuk 30 573, nr. 177

Vraag 7

Onderstreep u de aanname dat de Maltese regering niet heeft geluisterd naar kritiek van de Europese Commissie en het Europees parlement?

Antwoord 7

De bezorgdheid om regelingen waarvan paspoorten kunnen worden afgegeven aan buitenlandse investeerders, leeft breder binnen de EU. De Europese Commissie heeft naar aanleiding van haar rapport over *Investor Citizenship and Residence Schemes* van 23 januari 2019 aangegeven dat zij de genoemde regelingen zal monitoren. Bovendien heeft zij een expertgroep in het leven geroepen die de risico's van deze regelingen nader onderzoekt. Naar aanleiding daarvan bereidt de Commissie een gezamenlijke set van veiligheidschecks voor om risico's op het gebied van veiligheid, witwassen en corruptie tegen te gaan. Dit rapport zal naar verwachting in de eerste helft van 2020 verschijnen. Tot nog toe heeft de Maltese overheid echter haar beleid niet gewijzigd.

Vraag 8

Bent u bereid, zoals ook aangegeven als effectiefste optie in een recente brief over het migratiebeleid, de Maltese regering aan te spreken over deze schandelijke praktijken?³

Antwoord 8

Op basis van de uitkomst van het onderzoek dat de Europese Commissie uitvoert, naar aanleiding van haar rapport over *Investor Citizenship and Residence Schemes*, van 23 januari 2019, wil het kabinet de dialoog – bij voorkeur op EU-niveau – aangaan. Dit rapport van de Europese Commissie wordt naar verwachting in de eerste helft van 2020 gepubliceerd.

³ Kamerstuk 30 573, nr. 170.